

SCHOON WATER VOOR MOZAMBIQUE

Xai Xai - Chókwè - Inhambane - Maxixe - Chimoio - Manica - Gondola - Beira

FACTSHEET 1 INSTITUTIONELE CAPACITEITSONTWIKKELING VOOR OVERHEDEN

CONTEXT

Sanitatie krijgt heel langzaam meer prioriteit in de Mozambikaanse politiek. Maar nog steeds is er landelijk te weinig aandacht en zijn er te weinig middelen beschikbaar voor benodigde investeringen. Uitdagingen onder andere zijn:

- Het kostendekkend krijgen van sanitatie voorzieningen is een probleem. Inkomsten voor de lokale overheid ten behoeve van sanitatie door middel van belastingheffing is nog niet goed ontwikkeld. Ook wordt er nog weinig gebruik gemaakt van de *private sector* bij het leveren van diensten.
- In het algemeen is het opleidingsniveau van medewerkers binnen de overheidsdiensten nog onvoldoende. Bovendien bestaan er binnen Mozambique geen/weinig opleidingen die specifiek op sanitatie zijn gericht
- Er worden goede ervaringen opgedaan met verbeteren van sanitatie voorzieningen zowel binnen als buiten Mozambique maar kennisuitwisseling is gebrekkig.

Op nationaal niveau zijn het departement van Water (*DNA*), dat onder het Ministerie van Openbare werken en huisvesting (*MOPH*) valt en het *Ministerie van Mileu (MICOA)* verantwoordelijk voor sanitatie. Zowel met *DNA* als met *MICOA* zijn bij aanvang van het Friese project afspraken gemaakt en overeenkomsten getekend. Het nieuwe orgaan *AIAS*, dat valt onder de *MOPH*, is sinds 2009 aangesteld als beheerder van de sanitatie en drinkwaterinfrastructuur.

In de nationale sanitatie wet- en regelgeving is vastgelegd dat de gemeentes een grote autonome

verantwoordelijkheid hebben in het leveren van sanitatie diensten. Elke gemeente heeft een sanitatie afdeling.

AANPAK VAN HET THEMA 'INSTITUTIONELE CAPACITEITSONTWIKKELING VOOR OVERHEDEN'

Het Friese project '*Schoon water voor Mozambique*' helpt de institutionele capaciteit van nationale en gemeentelijke overheden versterken op het gebied van water en sanitatie. Zodat deze beter in staat zijn op een duurzame wijze sanitatie diensten te ontwikkelen en verbeteren.

Kennis is de basis voor alle ontwikkeling, daarom heeft binnen het project het ontwikkelen van curricula voor kennisinstituten en gerichte sanitatie trainingen prioriteit, zowel technisch als organisatorisch. Verder draagt het programma bij door:

- Agendering van het onderwerp sanitatie op alle overheidsniveaus.
- Verhoging van kennisniveau en ontwikkeling op ambtenaarsniveau door het voorzien van

studiebeurzen voor universiteiten en specifieke studies op het gebied van sanitatie.

- Ondersteuning van kennisuitwisseling op (inter-) nationaal en gemeentelijk niveau.
- Technische assistentie voor gemeenten gericht op planning, begroting, wetgeving en monitoring van vast en vloeibaar afval beheer.
- Seminars en trainingen voor gemeenten over sanitatie, financiën en stedelijke planvorming.

Straatvegers team in Chókwe met nieuwe werkkleding

GEMEENTELIJK NIVEAU UITGELICHT

- Specifieke doelgroepen binnen de gemeenten zijn: gemeentebestuurders (*raadsleden, burgemeester en wethouders*), management (*directeuren, sectieleiders*), *technici* en *buitenpersoneel* (bijvoorbeeld *straatvegers* en *vuilnisophalers*).
- Binnen de gemeenten streeft het Friese project naar een totaal aanpak waarbij niet alleen de sanitatie afdeling is betrokken maar ook andere afdelingen zoals stedelijke planvorming en financiën. Ook is er aandacht voor het aanpassen van wetten en regels.

Waar mogelijk werkt het programma samen met lokale partijen, zoals lokale consultants en trainers.

ACTIVITEITEN EN RESULTATEN

- Na de laatste gemeente raadsverkiezingen is er een seminar voor de nieuw gekozen gemeente raadsleden, burgemeesters en wethouders door het project georganiseerd. Deze bijeenkomst ging over landelijke wet- en regelgeving en het belang van sanitatie voor een gezonde ontwikkeling van de burgers in de gemeente.

- Workshop met burgemeester en wethouders over het "*Sanitation Diamant Model*".
- Training in planning en sanitatie voor technici met als doel het opstellen van een gemeentelijk strategisch beleidsplan voor sanitatie. In Chimoio, *Manica* en *Gondola* zijn de gemaakte plannen goedgekeurd door de gemeenteraad.
- Voor het gemeentelijk buitenpersoneel, zoals de straatvegers en afvalophalers werden diverse workshops over het belang van een schone stad en verbeterde sanitatie georganiseerd.
- Training voor technici van 10 verschillende gemeenten over behandeling van fecaal slib en afvalwater. Hierbij namen ook *DNA, AIAS, MICOA* en de betrokken provinciale directies deel.
- Workshops voor wethouders en technici over lokale wetgeving op gebied van sanitatie en afvalwaterbehandeling.
- *Sponsoring* van de universitaire opleiding van gemeente medewerkers en DNA medewerkers.
- Ondersteuning van deelname aan internationale conferenties en bijeenkomsten.
- Ondersteuning door het Friese project van de eerste Nationale Sanitatie Conferentie in 2014, hierbij waren **250** representanten van alle overheidsniveaus en *NGO's* aanwezig. De conferentie heeft geresulteerd in het opstellen van een Integraal Sanitatie Plan door de betrokken Ministeries.
- Advies en ondersteuning bij de voorbereiding van Strategische en Operationele afval beheersplannen.
- *Geographic Information System* training voor gemeente ambtenaren, voor het maken van thematische kaarten. Onder ander ten behoeve van integrale stadplanning.
- Bijdragen aan actualisering en ontwikkeling van trainingen die worden verzorgd door het *landelijke Opleidings Centrum* voor *Water* en *Sanitatie Professionals (CFPAS)*.

PARTNERS CONTACT

AWEPA
GIZ
MICOA
DNA

info@schoonwatervoormozambique.nl
www.schoonwatervoormozambique.nl

